

Лондон први пут

Тек са годинама схватимо шта смо пропустили у младости. Године наметну један тешко изменљив ритам живота, тешко одложиве обавезе. Путовања су нешто од онога што човек памти и жали целог живота. Предосећајући такву ситуацију покушао сам од својих првих озбиљнијих путовања да забележим нешто од оне атмосфере на њима, остављајући старости да се са сетом подсећам онога што је било лепо, а можда могло да буде још лепше.

У Чачку, 17. децембра 2018. године

Недеља, 7. мај 1978. године – Београд – Лондон



Из Београда смо кренули авионом AVIOGENEX, ТУ-134 у 7 часова и 40 минута. Ово је моје прво летење авионом па је јасно што сам пре полетања имао малу трему. Авион је мали, прима стотинак путника. Али мени је свеједно, јер немам искуства у летењу авионом. После око два сата лета слетели смо на лондонски аеродром Станстед. То је најмањи лондонски аеродром, углавном намењен за обављање чартер саобраћаја. Налази се северно од Лондона на путу за Кембриџ.

Аеродром је ауто – путем повезан са Лондоном. Организатор путовања је туристичка организација Југотурс, али је програм мало необичан, јер агенција обезбеђује само авионски превоз и смештај у хотелу, као и превоз од аеродрома до хотела и натраг. За боравак у Лондону и обилазак културних и историјских места путници се морају постарати сами. На путу ка хотелу се кратко задржавамо испред дворане Odeon у крају Лондона који се зове Hammersmith. Испред уочавамо пано са плакатом који обавештава да се наредних дана у Лондону одржавају концерти чувене групе Jethro Tull на којима они промовишу свој најновији албум Heavy Horses. Иначе са нама је на лету за Лондон седео у реду познати београдски диск покеј Чупко. Коначно стижемо до нашег хотела Royal National на Russel Sq. Здање хотела је огромно и практично је прилагођено оваквим туристичким турама. Када смо се сместили показује се да је хотел бољи него што сам очекивао, чак би се могло рећи да је одличан. Собе имају купатило, а такође радио са пет програма и телевизију са четири програма. Овај део Лондона се назива Bloomsbury. У околини хотела има доста паркова, а у непосредној близини је и Британски музеј (British Museum) најстарији јавни музеј на свету. Основан

је 1753. године и садржи колекције претежно везане за историју човечанства. Већ то је довољно да посетилац проведе доста времена у овом простору. Улаз је слободан па користимо близину Музеја да неколико пута навратимо у њега.



Russel Square у Лондону



Пошто смо се сместили одмах смо кренули у шетњу Лондоном. У близини нашег хотела пролази једна од најпознатијих лондонских улица Oxford Street. Улица се пружа до мермерне капије (Marble Arch) иза које се са леве стране налази Хајд парка (Hayd Park). На самом углу Хајд парка налази се Угао говорника (Spikers Corner). Овде је недељом, одржавају многобројни говори, тј., свако има право да каже оно што мисли. Пошто смо у Лондон стигли баш у недељу нисмо смели да пропустимо одлазак у Хајд парк. Најинтересантнији говорници су Ирци и Црнци. Данас их је овде било пуно. Говорили су о слободи, религији и много чему другом. После тога смо улицом Oxford Street пошли натраг. Дошли смо до Reggent Street. којим смо пошли ка тргу Пикадили (Picadily Circus). Reggent Street је главна трговачка улица западног Лондона.

Лево од Regent Street између Oxford Street на северу, Leicester Square на кугу и Charing Cross Road на истоку налази се четврт Soho позната по свом ноћном животу. Soho никада није био административна јединица са дефинисаним границама. Практично припадао је лондонским окрузима Mayfair, западна страна, Ficrovia, северна страна, St. Giles и Covent Garden, источна страна и St. James, јужна страна. Овде се налази и невелика пешачка улица Carnaby Street која је 60 – тих година прошлог века била центар „раскалашног“ Лондона (Swinging London) и независне моде. Било је то време када су млади посебну пажњу придавали новом и савременом, када су тежили оптимизму и хедонизму, културној и сексуалној револуцији.

Катализатор тих дешавања био је опоравак британске економије после суровог периода који је био последица Другог светског рата.



Трг Пикадили у Лондону

Зато смо скренули до Carnaby Street улице, кратке трговачке улице паралелне са Regent Street улицом. Почетком 60 – тих година XX века улица је била популарна међу хипицима. Овде су се у то време промовисали независни модни дизајнери као што су Мери Квант, Лорд Џон, Мерс, Ирвин Селарс и други. Једна од кључних фигура „раскалашног Лондона“ Џон Стивен у овој улици је отворио свој први butik His Clothes. А онда су дошли бутици I Was Lord Kitchener's Valet, Kleptomania, Mates, Ravel и други. У околним улицама налазили су се „андергроунд“ клубови где су наступале групе као што су Small Faces, The Who и Rolling Stones. Од 1973. године Carnaby Street је постао делимична пешачка зона у којој је забрањен саобраћај између 11 и 20 сати.

После Пикадилија улицом Highmarket спуштамо се ка Трафалгар скверу (Trafalgar Square). Слободно се може рећи да је Трафалгар сквер централни лондонски трг. Име је добио по британској победи над Французима у чувеној поморској бици код Трафалгара из 1805. године. У центру трга се налази Нелсонов стуб на чијем врху стоји скулптура Хорација Нелсон, који је командовао Британском морнарицом у бици код Трафалгара.



Трафалгар сквер

Остатак времена мувамо се у крају око Пикадилија, Трафалгар сквера, Лестер сквера (Leicester Square), Шафтсбери авеније (Shaftsbury Ave.) и Черинг кроса (Charing Cross Road). Метроом са Лестер сквера, Пикадили линијом смо се вратили до хотела. Иако ни пешке то није превелико растојање.

После одмора и вечере кренули смо поново у шетњу. Овог пута смо прво прошли Тотенхем корт роудом (Tottenham Court Road), а затим поново Оксфорд стритом, Рицент стритом, Пикадилијем и Черинг кросом натраг у хотел. Морам рећи да смо на Оксфорд и Рицент стриту разгледали радње углавном са робом за одевање, док је Тотенхем корт роуд пун продавница које продају HiFi уређаје и друге електричне и електронске уређаје.

На крају морам рећи да је данас време у Лондону било заиста изврсно. Чак је била и врућина што је бар према причама других помало необично за Лондон.

Понедељак, 8. мај 1978. године – Лондон

Наравно за паре колико је коштао наш аранжман нисмо могли да очекујемо чувени енглески доручак. У то време нисам ни знао шта је то прави енглески доручак. Оно што смо добијали био је тзв. континентални доручак, који неко назива мазалице, а други „дечја радост“. Углавном на пулт испред нас конобар је поставио бокале са ђусом, чајем, кафом и млеком и корпице са маслацем, ђемом и земичкама. Није било ограничења у количини која се могла појести. Овог првог јутра био сам умерен у јелу, јер сам рачунао да ћемо негде појести у граду. Говорим у множини, а заборавио сам да кажем да сам на путовање у Лондон кренуо са колегом са факултета, Зораном Дамјановићем. Он је био годину млађи од мене и ја сам га довео тог пролећа да ради дипломски рад у Институту. Показаће се да је приступ јелу тог првог јутра био погрешан, јер ми Дамјани, како смо га иначе звали није дао ништа да купим у некој од продавница брзе хране, а камо ли да свратимо у неки ресторан. Он је од куће понео погачице и конзерве и сматрао је да нам то треба да буде јело током боравка у Лондону.

После доручка кренули смо у шетњу Лондоном, али овог пута аутобусом. Прво смо кренули у [Сити](#) (City of London) централну градску четврт Лондона. Истовремено то је историјски центар савременог Лондона. Упознали смо се са његовим знаменитостима као што су Флит стрит (Fleet Street), катедрала Св. Павла (St. Paul Cathedral), Енглеска банка (Bank of England) и др. Катедрала Св. Павла је катедрална црква Енглеске цркве и седиште је бискупа Лондона. Налази је на Ладгејт Хилу (Ludgate Hill) највишој тачки града. Градња је окончана 1697. године. Купола јој је висока 111 метара.

Овај део града је уствари његово срце. У њему дневно борави око пола милиона људи, док ноћу има само пар хиљада. То је пословни део града са својом управом (на челу је Lord Mayor, који се бира сваке године И то из

редова богатих, јер он мора да приреди око 600 банкета годишње). Границе Ситија су обележене стубовима на којима се налазе змајеви. Занимљиво је да се границе Ситија нису мењале још од средњег века. Енглези за овај простор, поред назива Сити користе и назив, Квадратна миља (Square Mile). Јер је његова површина нешто већа од квадратне миље ($1,12 \text{ mi}^2/2,9 \text{ km}^2$).



Катедрала Св. Павла

Обишли смо затим тврђаву Тауер (Tower of London), коју чувају стражари познатији као Бифитери (Beefeater). Прешли смо преко чувеног Тауер моста (Tower Bridge) на другу, јужну обалу Темзе на којој се налази Лондонска општина (City Hall) и лондонска резиденција надбискупа од Кентерберија.



Тауер мост

Затим смо прошли поред Парламента (Houses of Parliament – The Palace of Westminster) и Вестминстерске опатије (Westminster Abbey) и Тејт галерије (Tate Gallery). То су неке од најзначајнијих зграда у Лондону, али и читавом

Британском краљевству. У близини, у великом Зеленом парку (Green Park) се налази Бакингемска палата (Buckingham Palace), резиденција британских владара. Иако је Лондон огроман града са преко осам милиона становника, његове главне знаменитости готово да се могу обићи пешке. Што смо ми за седам дана боравка и углавном чинили.



Зграда Британског парламента

Вестминстерска опатија је црква која се сматра катедралом и традиционално је место крунисања и сахрањивања владара Уједињеног Краљевства.

Видели смо где је Даунинг улица (Downing Street) у којој у згради на броју 10 се налази резиденција британског председника владе, гардисте на коњима у Вајтхолу (Whitehall). Прошли смо затим улицама Пал Мал (Pall Mall), The Mall која пролази поред Бакингемске палате, резиденције британских краљева. Иза Бакингемске палате према западу налазе се монденске четврти Лондона Најтсбриџ (Knightsbridge) и Јужни Кенсингтон (South Kensington). Овде на Бромптон роуду (Brompton Road) налази се чувена робна кућа Хародс (Harrods).

Обилазак Лондона смо наставили Кромвел роудом (Cromwell Road) поред Музеја Викторије и Алберта, а затим смо Екзибишин роудом (Exhibition Road) прошли поред Научног музеја и Геолошког музеја.

Затим смо кроз Хајд парк, преко Вест Кориџ драјва (West Carriage Drive) изашли на Бејсвотер роуд (Bayswater Road), а затим и у Оксфорд стрит. Овде смо напустили аутобус и пошли у шопинг. Прошавши целу десну страну Оксфорд стрита вратили смо се у хотел на одмор и ручак. После тога смо кренули левом страном Оксфорд стрит, али пошто су радње углавном већ биле затворене (било је после 6 сати) само смо прошли њоме и вратили се натраг до Новог Бонд стрита (New Bond Street). У њему смо видели врло скупу робу. Видели смо и Галерију Сотби, где се одржавају чувене аукције.

Скренувши до Ридент стрита изашли смо на Пал Мал стрит И њиме стигли до Трафалгар сквера.



Робна кућа Херодс

Одлучили смо се да у Вајтхол театру погледамо seksi ревију “Дубоко грло”, коју нам препоручио Даба, па смо купили карте за представу од 8 и 30 сати. Овде се десио парадокс. Дамјани, који је велики поклоник групе Џетро Тал тврдио је како су карте за њихов концерт скупе и да због тога не треба да идемо на њега. А није му била скупа улазница за безвезну представу у којој су бином ваљале десетине килограма сиса, а главни јунак био један обдарен Србин по имену Милован, који је био и режисер целе те глупости. После представе преко Лестер сквера и Черинг кроса вратили смо се у хотел. Иначе данас је скоро цео дан кишило.



Музеј виштанних фигура у Лондону